

กบฎเมเนต์กัน

นางสาวสุภา กะเตอร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
มหาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตร์ร่วมทั้งพิเศษ

แผนกวิชาการปักรอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2516

008599

The Manhattan Rebellion

Miss Suda Kader

ศูนย์วิทยบรังษยการ

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirement
for the degree of Master of Political Science

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

บังคับวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ อธิบดีให้มั่นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาหน้ามหิดล

.....
.....

คณบดีบังคับวิทยาลัย

ศิษยกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอวิทยานิพนธ์ กบฎเมณฑลคัน
ชื่อ นางสาวสุชา กาเตอร์
ปีการศึกษา 2516 บหคคบ
บหคคบ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ให้ก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิดเห็น ของกลุ่มการเมืองทางซ้ายอย่างกว้างขวาง แม้แต่ในกลุ่มคณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองก็มีการ แตกแยกออกเป็นกลุ่มต่างๆ ในระหว่างกันเอง ทำให้การปกครองบริหารประเทศไม่อาจดำเนินไปได้ อย่างราบรื่น และไม่สามารถที่จะนำระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ให้ได้โดยสมบูรณ์ จากการแตกแยกออกเป็นกลุ่มต่างๆ ทำให้เกิดการแสวงหาสัญญานุนในวงการทางทั้งทางด้านประ ชาชนและจากกองทัพต่างๆ ผู้มีอำนาจทางการเมืองการปกครอง จึงต้องได้รับความสนับสนุนอย่าง เช่นแข็งจากกองทัพด้วยจึงจะสามารถดำเนินการบริหารประเทศไปได้โดยราบรื่น ทำให้อภิพิษของ กองทัพแห่งกมิลเข้าไปในวงการเมืองการปกครองของประเทศไทยอย่างกว้างขวาง และเกิดการแก่ง แย่งอำนาจระหว่างผู้นำทางการเมืองภายในกลุ่มเดียวกันและระหว่างกลุ่มอันก่อให้เกิดการกบฏ และ รัฐประหารอยู่เนื่องๆ กบฎเมณฑลคันเป็นกบฎที่เกิดขึ้นโดยการกระทำการของฝ่ายทหารเรือ ซึ่งมีผลเนื่อง มาจากความไม่พอใจที่ฝ่ายกองทัพเรือเคยได้รับจากการรัฐบาลชั่วคราว และการที่รัฐบาลชั่วคราว ก่อการรัฐประหาร เนื่องจากความไม่สงบสุขในประเทศและความต้องการที่จะได้รับอำนาจในคราวล้ม政 นอกรากนักองทัพเรือยังไม่ได้ รับความไว้วางใจจากรัฐบาลชั่วคราวมีนาคมหารชั่วครูให้จากกองทัพบกเป็นนายกรัฐมนตรีในการปรับ ปรุงสิ่งส่วนรวมภาพและเสริมสร้างความเจริญให้แก่องค์กรเรือ ทำให้กองทัพเรืออยู่ในสภาพที่ เสื่อมโทรมไม่ก้าวหน้าเท่ากับกำลังทัพอื่นๆ ก่อนเกิดกบฎเมณฑลคันนั้นกองทัพเรือและกำลังทัพอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทัพบกและตำรวจมีความไม่ไว้วางใจกันโดยเบิกเบิก การกบฎที่เกิดขึ้นเป็น การกระทำและนำโดยทหารเรือชั้นผู้บังคับบัญชาซึ่งไม่มีกำลังส่วนใหญ่สนับสนุน อีกทั้งไม่มีการตัดสินใจที่เด็ด ขาดแน่นอนทำให้การกบฎต้องประสบกับความล้มเหลวทั้งทางสภาพการกบยน์ กิจกรรมนี้ปัจจัยอื่นๆ ล้วน สนับสนุนอยู่แล้ว เช่นความเลื่อมไม่รวมทางเศรษฐกิจและสังคม ความสัมสโนทางการเมือง ความไม่วาง ใจซึ่งกันและกันของกองทัพต่างๆ และการครอบครองในวงการของรัฐบาล เป็นทัน จารความล้มเหลวของ การกบฎในครั้งนี้ทำให้นายทหารเรือชั้นผู้บังคับบัญชาต้องถูกปลดออกจากราชการหรือย้ายไปอื่นๆ ถูกโยกย้ายลับเปลี่ยนหน้าที่ มีการปรับปรุงกิจการของกองทัพเรือ เสียใหม่โดยคณะกรรมการชั่วคราวเป็น บุคคลจากภายนอกการกองทัพเรือ ทำให้กองทัพเรือถูกตัดถอนกำลังและความสามารถลงมาจากการ

จากเดิมเป็นอัมมาก เพื่อทำให้ฝ่ายกองทัพเรือไม่สามารถที่จะคุกคามรัฐบาลหรือกองทัพอันๆได้ อีกต่อไป การกบฏครั้งนี้ก็ให้เกิดความเสียหายอย่างมากหมายหั้งชีวิตคน และทรัพย์สินของชาติ อย่างไรก็ตาม กบฏเมียนมัชทัณฑ์ไม่เกิดขึ้นถ้าหากผู้นำทางทหารของกองทัพถูกฆ่ามีความเชื่อใจ ซึ่งกันและกัน และกิจการของกองทัพเรือได้รับความเอาใจใส่ปรับปรุงให้สนับสนุนกิจการของ กองทัพอันๆ เช่นกองทัพบกเป็นตน

การกบฏเมียนมัชทัณฑ์จึงเกิดขึ้น เพราะความแตกแยกของผู้นำทางทหาร และความไม่ไว้วางใจ ซึ่งกันและกันของกองทัพถูกฆ่าโดยแท้ สาเหตุอันๆเป็นเพียงขอของปลัดโดยเพื่อก่อการกบฏขึ้น เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title THE MANHATTAN REBELLION

NAME MISS SUDA KADER DEPARTMENT : GOVERNMENT

Academic Year 1973

ABSTRACT

Revolution in 1932 caused widespread different of opinion among political groups. Revolutionary party itself was no exception. They turned themselves into small groups. Under such circumstances no administrative body could govern with effectiveness and democratic form of government could not be effectively established. Different groups sought out supporters from both public and armed forces. Political group in power needed support from the armed forces in order to run the government smoothly. As a result the armed forces gained ever-increasing power in the political and governmental sphere. Fight for power among political leaders of the same group as well as those of different groups erupted, resulting in frequent revolts and coup d'état. Displeasure arisen from the failure of the so-called Royal Palace Revolt and the overthrow of Navy-backed Government prompted the Navy to stage the so-called Manhattan Revolt. The other cause of the revolt was negligent on the part of Government, which was normally lead by high ranking officer from the army, to develop and modernize the navy. Before the Manhattan Revolt there was open distrust between the navy and the police. Manhattan Revolt was staged by a group of low-ranking navy officers. Though indirectly supported by such factors favorable for a revolt as poor economic and social conditions, distrust among different armed forced and widespread corruption among the government leaders, lack of support from the main force of the navy and indecisiveness caused them to fail. A disperse of high ranking navy officers followed. A committee composed of people from outside the navy was appointed to reorganize the navy. Much of its force was removed to deliberately weaken the navy in order to prevent it from being a further threat to the

government or other armed forces. Manhattan Revolt probably would not have happened if leaders of different armed forces were able to maintain good-understanding and the navy received as much development and modernization as the other armed forces such as the army. The real cause of Manhattan revolt, therefore, was distrust among the leaders of different armed forces. Other reasans were only used as excuses to stage a revolt.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

ในการค้นคว้าเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เขียนพบว่า เหตุการณ์ทางการเมืองภายหลัง การรัฐประหาร พ.ศ. 2490 โดยเฉพาะเหตุการณ์ท่านบูรณะนรตัน เป็นหัวข้อเรื่องที่น่าจะนำมาศึกษาในรายละเอียดเป็นอย่างยิ่ง เพราะสาเหตุแห่งการบูรณะนรตันเคลื่อนยุมามาก อีกทั้งยังไม่เคยมีผู้ใดทำการศึกษาโดยละเอียดมาก่อน จึงยังมีบุคคลอื่นเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ประกอบกับรองศาสตราจารย์ ดร. กระบวนการ ทองธรรมชาติ ก็ได้แนะนำให้ผู้เขียนทำการศึกษาเรื่องนี้เช่นเดียวกัน ผู้เขียนจึงตัดสินใจเสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "กบฎบูรณะนรตัน ตลอดจนภาระทางวิทยาลัย" เพื่อเป็นส่วนประกอบของปริญญามหาบัณฑิต

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. กระบวนการ ทองธรรมชาติ บุคลากรคุณวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ความคิดเห็นถ่วง ๆ โดยตลอดมา คุณแม่สุจิตา ชัยไกคุณยา เจ้ารายละเอียดเกี่ยวกับการบูรณะนรตัน และให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนให้ยื้มเอกสารมาประกอบการค้นคว้าอันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง พลเรือตรี เอกไชย อิศรารง-ภูริ ณ อยุธยา และบุญช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตา บุญช่วยการ ที่ได้คุยกับฉันอย่างสนับสนุน ตลอดเวลาเพื่อพิจารณา ตัดสินใจ คุณ ชาวนี ภาระสุทธิภิการ ที่ได้อธิบายให้ฉันฟังอย่างละเอียด ให้ฉันได้เขียนโน้ตยังคงไว้ ท้ายข้อแสดงความขอบคุณ พี่เกย์ พี่ล้ำดาว พี่ศุภนิพัฒน์ พี่บุพิน คุณ เบรมรัตน์ พานิชยกุล และคุณ ฤทธิ์ เอการวิม ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนเป็นอย่างดี。

คุณยวทัยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับ

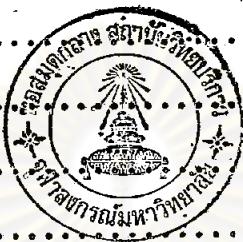
ป้า - น้า

ที่รักและเคารพยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
คำนำ	๓
บทนำ	๔
บทที่	
1. การเมืองไทยนับถึงแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.2475	
1.1 ระยะก่อนทรงครองโดยพระองค์ที่ ๒	1
1.2 ระยะหลังทรงครองโดยพระองค์ที่ ๒	18
2. สภาพทั่วไปก่อนการกบฏ	
2.1 สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ	40
2.2 สภาพทั่วไปทางด้านสังคม	49
2.3 สภาพทั่วไปทางด้านการเมือง	51
2.3.1 ผู้นำ	57
2.3.2 รัฐบาล	61
2.3.3 พระราชการเมืองและกลุ่มอิทธิพล	67
2.3.4 หัวหน้าของกองทัพทางภาคอิฐ	69
3. เหตุการณ์กบฏ	
3.1 มูลเหตุของการกบฏ	73
3.2 จัดตั้งรัฐบาล	88

3.3 การก่อการ

3.3.1 คณะยุห์ทำการ	90
3.3.2 แผนการกบฏ	92
3.4 เหตุการณ์กบฏ 29 มิถุนายน พ.ศ.2494	99
3.5 อุปสรรคอันทำให้การกบฏคื้องดูมเหลว (ศึกษาเปรียบเทียบกับการรัฐประหาร 8 พฤษภาคม 2490)	109

4. ผลของการกบฏ

4.1 การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ

4.1.1 การเปลี่ยนแปลงในกองทัพเรือ	118
ก้านหน่วยงาน	121
ก้านหัวบุคคล	124
กลดี – ผลเสีย	126
4.1.2 ทางด้านการบริหาร	130

4.2 ความเสียหาย	138
-----------------------	-----

4.3 หัตนะโภยหัวไปหลังการกบฏ	141
-----------------------------------	-----

4.4 การดำเนินคดีบัญชีของหักบัญชี	147
--	-----

5. สรุป

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นการปกครองตามแนวทางประชาธิปไตยระบบรัฐธรรมนูญในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จ่านาจในการบริหารประเทศก็อยู่ในมือของคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่ทางผลักดันเข้ามาร่วมงานแทนกลุ่มทหารจะเป็นกลุ่มที่มีบทบาทมากที่สุด หัวนี้เองทำให้การปกครองของประเทศไทยไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร ค่ายเหตุที่ว่ากลุ่มทหารมักจะให้รัฐการรัฐประหารเป็นทางนำมาริชอำนาจทางการปกครองมากกว่าจะใช้รัฐทางประชาธิปไตย เมื่อได้อำนวยมาแล้ว ก็พยายามจะรักษาอำนาจนั้นไว้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งส่งผลมาสู่การวิพากษานากรทางการเมืองที่ไม่เจริญเต็มที่สักนิด ค่ายเหตุที่ทหารพยายามคุ้มอำนาจไว้นี้เอง ทำให้การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลไม่อาจทำได้โดยวิถีทางประชาธิปไตย จึงเป็นเหตุให้เสถียรภาพของรัฐบาลแม้จะเป็นรัฐบาลทหารก็ตามมันคงเท่าที่ควร ค่ายเหตุความเคลื่อนไหวในการช่วงชิงอำนาจจากกลุ่มนี้ ที่ไม่พอใจรัฐบาลมีอยู่ตลอดเวลา แม้กลุ่มเหล่านี้จะมีใช้กลุ่มที่รวมกันเป็นปีกแผนนักกิจกรรม

การพยายามช่วงชิงอำนาจจากกันและกันนี้เอง ในที่สุดนำมาซึ่งความแตกแยกภายในกลุ่มทหาร ให้แก่กลุ่มทหารบางฝ่ายหนึ่งและทหารเรืออีกฝ่ายหนึ่ง ค่ายเหตุที่ทหารเรือแยกตัวออกสนับสนุนรัฐบาลฝ่ายพลเรือนแทนที่จะเข้าร่วมกับทหารบกดังที่เคย ระหว่างสังคมรัฐบาลโลกครั้งที่๒ เมื่อรัฐบาลทหารบกได้ชัยชนะแล้วฝ่ายพลเรือน ฝ่ายทหารเรือซึ่งสนับสนุนรัฐบาลพลเรือนก็ถูกอยู่ในสภาพที่ต้องเครียดและต้องคงอยู่ในภาวะต่อต้านอยู่ตลอดเวลา ทางฝ่ายรัฐบาลทหารบกเองก็พยายามขัดขวางทางการเรือ ลงเรือกัน

เหตุการเหล่านี้เอง ซึ่งนำมาสู่การปฏิวัติในวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ความมุ่งหมายของการศึกษาและขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่อง "กัญญาณยศตัน" นี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาในด้านข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุของภัยคุกคาม ลิ่งแวงคลื่นทาง ฯ ของเหตุการณ์กัญญาณ เหตุการณ์กัญญาณ ศึกษาในด้านข้อเท็จจริงของภัยคุกคาม ลิ่งแวงคลื่นทาง ฯ ของเหตุการณ์กัญญาณ เหตุการณ์กัญญาณ ศึกษาในด้านข้อเท็จจริงของภัยคุกคาม ลิ่งแวงคลื่นทาง ฯ ของเหตุการณ์กัญญาณ โภษะศึกษาเหตุการณ์ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เรื่อยมาจนถึงก่อนสังคมโลกช่วงหนึ่ง และหลังสังคม

และหลังสูงครามโดยอีกช่วงหนึ่ง อันเป็นเหตุการณ์ความยุ่งยาก ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาเหตุการณ์กบฏมั่น哄ทั้น หลังจากนั้นจะได้กล่าวถึงการบริหารงานของรัฐบาลหลังการกบฏว่ามีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่ จนถึงการรัฐประหาร 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2494.

วิธีการศึกษาและเอกสารที่ใช้ประกอบในการค้นคว้า

การศึกษาเรื่องกบฏมั่น哄ทั้น จะใช้วิธีการหลายอย่างเพื่อให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุด ทั้งนี้ได้ใช้ทั้งข้อมูลจากเอกสาร (documentary Research) ขอเท็จจริงทาง ๆ ที่แล้วมาในอดีตจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (Historical approach) เพราะจะช่วยทำให้ขอเท็จจริงทาง ๆ อันเป็นผลต่อเนื่องกันกระซิ่งซึ่น โดยศึกษาประกอบกับ หลักกฎหมายค้าง ๆ (Legal approach) เป็นข้อมูลขั้นแรกที่จะนำไปถึงเหตุการณ์ ที่ต้องการจะศึกษา นอกจากนั้นยังใช้ทำการหาข้อเท็จจริงจากผู้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ ในขณะนั้นด้วยการสัมภาษณ์แบบตัวบุคคล (Face-to-face interview) และในที่สุดได้ศึกษาจากคำพิพากษากฎีกาทาง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกบฏครั้งนี้ด้วย

คำจำกัดความถ้อยคำที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กบฏมั่น哄ทั้น คือการกบฏที่เกิดขึ้นในวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2494 ที่เรียก กันโดยมากว่า กบฏมั่น哄ทั้น เพราะเหตุการณ์กบฏครั้งนี้ เกิดขึ้นในวันรับมอบเรือชุดสัมภอน ลำหนึ่งในความช่วยเหลือของรัฐบาลสหราชอาณาจักร เมือง เรือชุดลันดอนลำนี้ ชื่อเรือชุดลันดอน แม่นยั้กทั้น และผู้ก่อการกบฏก็ได้ใช้เรือลำนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการกบฏด้วย